

REMCREAD

Empowering Refugee & Migrant Women
through Creative Methods and Digital Literacy

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Εισαγωγή στα ψηφιακά εργαλεία/ψηφιακή παιδεία ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για αυτές.

Αριθμός έργου 2023-1-PL01-KA220-ADU-000156610

Ενότητα 1. Εισαγωγή στα ψηφιακά εργαλεία/την ψηφιακή παιδεία

Η ψηφιακή παιδεία είναι η ικανότητα αποτελεσματικής και ασφαλούς χρήσης των ψηφιακών τεχνολογιών, εργαλείων, εφαρμογών και διαδικτυακών πλατφορμών. Περιλαμβάνει δεξιότητες όπως:

1. **Χειρισμός συσκευών** (ηλεκτρονικό υπολογιστή, smartphone, tablet κ.λπ.).
2. **Διαχείριση πληροφοριών** - εύρεση, αξιολόγηση και χρήση ψηφιακού περιεχομένου.
3. **Ηλεκτρονική επικοινωνία** - χρήση εργαλείων όπως ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τηλεδιασκέψεις.
4. **Ασφάλεια στο διαδίκτυο** - αναγνώριση κινδύνων, προστασία προσωπικών πληροφοριών και ιδιωτικότητας.
5. **Κριτική σκέψη** - αξιολόγηση της αξιοπιστίας των πληροφοριών και αποφυγή της παραπληροφόρησης.

Η ψηφιακή παιδεία είναι ένα σύνολο βασικών ικανοτήτων που είναι απαραίτητες στη σημερινή τεχνολογικά καθοδηγούμενη κοινωνία για την αποτελεσματική συμμετοχή στην επαγγελματική, εκπαιδευτική και κοινωνική ζωή.

Αξίζει επίσης να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα χαρακτηριστικά της ψηφιακής παιδείας (Digital Literacy). Η ψηφιακή παιδεία περιλαμβάνει:

- Τεχνικές δεξιότητες: χειρισμός της τεχνολογίας.
- Γνωστικές δεξιότητες: χρήση του εγκεφάλου για την αξιολόγηση, την κριτική και την εφαρμογή των γνώσεων.
- Κοινωνικές δεξιότητες: την ικανότητα αλληλεπίδρασης με άλλους.

Το DigComp είναι ένα πλαίσιο αναφοράς που δημιουργεί μια κοινή οπτική για το τι απαιτείται σε όρους ικανοτήτων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτει η ψηφιοποίηση σε σχεδόν όλες τις πτυχές της σύγχρονης ζωής. Στόχος τους είναι να δημιουργήσουν μια κοινή κατανόηση χρησιμοποιώντας ένα συμφωνημένο λεξιλόγιο που μπορεί στη συνέχεια να εφαρμοστεί με συνέπεια, για παράδειγμα, στον σχεδιασμό, την αξιολόγηση και την παρακολούθηση της μάθησης.

Μπορείτε να βρείτε το τρέχον πλαίσιο DigComp 2.2 εδώ

<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128415>

Εργαλεία διάγνωσης ψηφιακών ικανοτήτων:

<https://mydigiskills.eu/index.php#header>

<https://europa.eu/europass/digitalskills/screen/home?referrer=epass&route=%2Fpl>

Για τους σκοπούς αυτού του έργου/εκπαίδευσης, υιοθετήθηκε ο ακόλουθος πίνακας ικανοτήτων:

Πεδίο εφαρμογής των βασικών στοιχείων ψηφιακής παιδείας:

Κατηγορία	Γνώσεις	Δεξιότητες	Στάσεις
Βασικές γνώσεις τεχνολογίας	Γνώση βασικών ψηφιακών συσκευών (ηλεκτρονικός υπολογιστής, smartphone, tablet). Εξοικείωση με λειτουργικά συστήματα (Windows, macOS, Android, iOS).	Ικανότητα χρήσης ψηφιακών συσκευών και βασικών εφαρμογών. Ικανότητα επίλυσης βασικών τεχνικών προβλημάτων.	Ανοιχτότητα στις τεχνολογικές καινοτομίες, προθυμία για την αυτόνομη επίλυση τεχνικών προβλημάτων.
<u>Αναζήτηση και διαχείριση πληροφοριών</u>	Γνώση μεθόδων αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο, ποικιλία πηγών πληροφοριών. Κατανόηση των εννοιών της ποιότητας και της αξιοπιστίας των πηγών.	Αποτελεσματική ανάκτηση πληροφοριών, φιλτράρισμα αποτελεσμάτων, κριτική αξιολόγηση πηγών. Ικανότητα οργάνωσης δεδομένων.	Κριτική προσέγγιση των πληροφοριών, επιδίωξη αξιοπιστίας και εγκυρότητας στην απόκτηση γνώσεων.
<u>Ψηφιακή ασφάλεια</u>	Γνώση της προστασίας δεδομένων, των απειλών για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο (phishing, κακόβουλο λογισμικό, ransomware).	Ικανότητα ασφάλειας των συσκευών και των λογαριασμών τους, χρήση κωδικών πρόσβασης, επαλήθευση δύο παραγόντων. Αναγνώριση απειλών.	Ευαισθητοποίηση σχετικά με τις απειλές, ευθύνη για την προστασία των δεδομένων και την ιδιωτικότητα. Προσοχή σε ύποπτες δραστηριότητες στο διαδίκτυο.

Ψηφιακή επικοινωνία	Γνώση των εργαλείων επικοινωνίας (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, άμεση ανταλλαγή μηνυμάτων, μέσα κοινωνικής δικτύωσης). Γνώση των κανόνων ψηφιακής εθιμοτυπίας (netiquette).	Ικανότητα αποτελεσματικής και υπεύθυνης επικοινωνίας στο διαδίκτυο, εφαρμόζοντας τους κανόνες της εθιμοτυπίας στην επικοινωνία.	Σεβασμός προς τους άλλους χρήστες, ευθύνη για τα λόγια και τις πράξεις του καθενός στο ψηφιακό περιβάλλον.
Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου	Γνώση των εργαλείων δημιουργίας περιεχομένου (επεξεργαστές κειμένου, γραφικά, βίντεο, παρουσιάσεις). Γνώση των βασικών μορφών αρχείων.	Ικανότητα δημιουργίας, επεξεργασίας και δημοσίευσης ψηφιακού περιεχομένου. Ικανότητα εργασίας σε ομάδα σε ψηφιακά έργα.	Δημιουργικότητα, προθυμία για συνεργασία και ανταλλαγή γνώσεων. Προσοχή στην ποιότητα και την ακρίβεια του ψηφιακού περιεχομένου.
<u>Νόμος και ηθική στο Διαδίκτυο</u>	Γνώση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειοδότησης, ιδιωτικότητας και προστασίας δεδομένων.	Ικανότητα εφαρμογής των αρχών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, αποφεύγοντας παραβιάσεις του νόμου.	Σεβασμός της πνευματικής ιδιοκτησίας, νομική και ηθική ευθύνη για το περιεχόμενο που δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο.
Ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων	Γνώση των ευκαιριών για συνεχή βελτίωση των ψηφιακών ικανοτήτων, των διαθέσιμων μαθημάτων και των εργαλείων μάθησης.	Ικανότητα αυτόνομης μάθησης, χρήσης των διαθέσιμων διαδικτυακών μαθημάτων, αυτοβελτίωσης των ψηφιακών δεξιοτήτων.	Προθυμία για συνεχή ανάπτυξη, ανοιχτότητα σε νέες τεχνολογίες και εργαλεία. Πρωτοβουλία στην αναζήτηση νέων ψηφιακών λύσεων.

Εισαγωγή στα ψηφιακά εργαλεία/ψηφιακή παιδεία

Το υλικό που έχει αναπτυχθεί και δημοσιεύεται παρακάτω επικεντρώνεται σε τρεις βασικές θεματικές ενότητες:

- 1.1 Αναζήτηση και διαχείριση πληροφοριών
- 1.2 Ψηφιακή ασφάλεια
- 1.3 Νόμος και ηθική στο Διαδίκτυο

Τα υλικά που έχουν προετοιμαστεί για κάθε ενότητα περιλαμβάνουν ένα σχέδιο μαθήματος, συνδέσμους προς παρουσιάσεις και συνημμένα με υλικά που μπορούν να εκτυπωθούν ή να διατεθούν με άλλο τρόπο στους συμμετέχοντες από τον εκπαιδευτή (π.χ. λίστες ελέγχου, μελέτες περιπτώσεων). Παρέχονται επίσης σύνδεσμοι προς προτεινόμενες ψηφιακές ασκήσεις.

Συμβουλές για εκπαιδευτικούς που εργάζονται με ενήλικες συμμετέχοντες

Κατά τη διδασκαλία του Μοντέλου 1, αξίζει να λάβετε υπόψη τις ακόλουθες μεθοδολογικές και πρακτικές πτυχές:

- Στο Μέρος 1.1 «Αναζήτηση και διαχείριση πληροφοριών» είναι ιδιαίτερα σημαντικό να συνδυάζονται η θεωρία και η πρακτική. Οι συμμετέχοντες μπορεί να είναι εξοικειωμένοι με τις μηχανές αναζήτησης, αλλά να μην τις χρησιμοποιούν στο έπακρο. Επισημάνετε διάφορα παραδείγματα ερωτημάτων και ασκήσεων με λογικούς τελεστές. Είναι χρήσιμο να δείξετε τη διαφορά μεταξύ των αποτελεσμάτων στο Google και σε εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης όπως το ChatGPT ή το Perplexity και να συζητήσετε πώς να αξιολογείτε τη συνάφεια και την αξιοπιστία τους.
- Το τμήμα σχετικά με την αξιολόγηση των πηγών μπορεί να είναι δύσκολο χωρίς το κατάλληλο πλαίσιο – επεξεργαστείτε παραδείγματα αληθινών και ψευδών σελίδων, χρησιμοποιώντας έναν κατάλογο ελέγχου για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας. Ενθαρρύνετε την κοινή ανάλυση σε ζεύγη ή ομάδες.
- Όταν συζητάτε για εργαλεία οργάνωσης πληροφοριών (Wakelet, Google Sites, σελιδοδείκτες του προγράμματος περιήγησης), είναι καλή ιδέα να τα δείξετε στην πράξη - δείχνοντας πώς είναι η δημιουργία μιας συλλογής ή η προσθήκη σελιδοδεικτών σε πραγματικό χρόνο. Εάν οι συμμετέχοντες έχουν τις δικές τους συσκευές, ζητήστε τους να εκτελέσουν οι ίδιοι αυτές τις δραστηριότητες.
- Στο τμήμα 1.2 «Ψηφιακή ασφάλεια», είναι σημαντικό να αναφερθείτε στις καθημερινές εμπειρίες των συμμετεχόντων - π.χ. λήψη ύποπτων μηνυμάτων, γραπτών μηνυμάτων ή διαφημίσεων. Το σενάριο περιλαμβάνει την εργασία με παραδείγματα - προσαρμόστε τα στην ηλικιακή ομάδα και την εμπειρία των συμμετεχόντων. Εάν είναι δυνατόν, δείξτε τρέχουσες περιπτώσεις από τοπικές πηγές ή μέσα ενημέρωσης.

- Στο κεφάλαιο σχετικά με την ασφάλεια των διαδικτυακών λογαριασμών, είναι χρήσιμο να καθοδηγήσετε τους συμμετέχοντες βήμα προς βήμα στη διαδικασία δημιουργίας ισχυρών κωδικών πρόσβασης και ρύθμισης της 2FA.
- Το μέρος 1.3 «Νόμος και ηθική στο διαδίκτυο» πρέπει να ξεκινά με παραδείγματα από τη ζωή των συμμετεχόντων (π.χ. λήψη εικόνων από το διαδίκτυο, δημιουργία παρουσιάσεων ή αφισών). Ο εκπαιδευτικός πρέπει να δείξει πώς να αναζητούν υλικό με άδεια Creative Commons. Οι ασκήσεις με μελέτες περιπτώσεων λειτουργούν καλύτερα σε μικρές ομάδες - ενθαρρύνετε τη συζήτηση και τις ερωτήσεις.
- Τα θέματα της διαδικτυακής εθιμοτυπίας και της ψηφιακής ηθικής μπορούν να αποτελέσουν μια ευκαιρία για να συζητήσετε τις εμπειρίες των συμμετεχόντων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Είναι χρήσιμο να δημιουργήσετε μια ασφαλή ατμόσφαιρα στην οποία μπορούν να συζητηθούν θέματα όπως η διακοπή, η ιδιωτικότητα και η ανήθικη συμπεριφορά στο διαδίκτυο.

Όλο το περιεχόμενο και οι ασκήσεις έχουν σχεδιαστεί για να χρησιμοποιούνται και στη μεικτή μάθηση - ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να επιστρέφουν στο υλικό (βίντεο, λίστες ελέγχου, παρουσιάσεις) από μόνοι τους, π.χ. μέσω αποθετηρίων στο Wakelet ή στο Google Sites.

Ενότητα 1.1 Αναζήτηση και διαχείριση πληροφοριών - Φυλλάδιο εργαστηρίου

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Με την ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, οι μαθητές θα είναι σε θέση να:

- **αναζητούν αποτελεσματικά πληροφορίες στο διαδίκτυο** χρησιμοποιώντας προηγμένα εργαλεία αναζήτησης και τελεστές για να βρουν ακριβή και σχετικά δεδομένα.
- **διαχειρίζονται και οργανώνουν αποτελεσματικά τις πληροφορίες**, αξιολογούν κριτικά την ποιότητα και την αξιοπιστία τους και τις αποθηκεύουν χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα εργαλεία.
- **αξιολογούν κριτικά την αξιοπιστία των πηγών**, ώστε να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με την αξιοπιστία του διαδικτυακού περιεχομένου.

Συνολική διάρκεια: **105 - 120 λεπτά**

Δραστηριότητες	Στόχος	Μεθοδολογία	Υλικά	Χρονοδιάγραμμα	Περαιτέρω ανάγνωση/Σύνδεσμος προς πόρους
1. Εισαγωγή στο εργαστήριο Σύνοψη των συμμετεχόντων: Ποιες είναι οι εμπειρίες σας από την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο; Ομαδική συζήτηση, ανοιχτές ερωτήσεις	Ενημέρωση των συμμετεχόντων για τους στόχους και το πρόγραμμα του εργαστηρίου.	Σύντομη συζήτηση για το πρόγραμμα του εργαστηρίου.		10 λεπτά	
2. Αναζήτηση πληροφοριών	Παρουσίαση βασικών εννοιών: αλγόριθμοι μηχανών αναζήτησης, λέξεις-κλειδιά, λογικοί τελεστές.	Παρουσίαση, συζήτηση, ανάλυση παραδειγμάτων. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τα συνημμένα υλικά για να προετοιμάσετε την παρουσίασή σας: Αναζήτηση πληροφοριών: βασικές έννοιες	Διαφάνειες με παραδείγματα	10 λεπτά	

3. Άσκηση: Αποτελεσματική αναζήτηση πληροφοριών	Εκμάθηση της χρήσης των προηγμένων λειτουργιών των μηχανών αναζήτησης (τελεστές, φιλτράρισμα αποτελεσμάτων).	Πρακτική άσκηση, εργασία σε ζευγάρια. Προσαρμόστε τις ασκήσεις στο επίπεδο της ομάδας. Προτάσεις εργασιών Πρακτική άσκηση: Αναζήτηση με διαφορετικούς συνδυασμούς λέξεων-κλειδιών Πρακτικές ασκήσεις: Πιο προηγμένες στρατηγικές για την υποβολή ερωτήσεων	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές/ταμπλέτς/smartphones με πρόσβαση στο διαδίκτυο. Εκτυπωμένες ασκήσεις για τους συμμετέχοντες.	20 λεπτά	
4. Αξιολόγηση της αξιοπιστίας των πηγών πληροφοριών	Παρουσίαση μεθόδων αξιολόγησης της αξιοπιστίας των ιστότοπων (συγγραφείς, τομείς, πηγές πληροφοριών).	Συζήτηση, ανάλυση επιλεγμένων ιστότοπων. Μελέτη περίπτωσης: Δείγματα ιστότοπων (αληθινές και ψευδείς πληροφορίες).	Παρουσίαση παραδειγμάτων ιστότοπων. Έντυπο υλικό για τους συμμετέχοντες	20 λεπτά	Πώς να αναλύετε και να αξιολογείτε την αξιοπιστία και την εγκυρότητα των πηγών - ένας οδηγός Κατάλογος κριτηρίων για την αξιολόγηση των πηγών (λίστα ελέγχου).
5. Διαχείριση πληροφοριών: οργάνωση των αποτελεσμάτων	Συζήτηση σχετικά με τις μεθόδους οργάνωσης των δεδομένων (φάκελοι, σελιδοδείκτες, εργαλεία αποθήκευσης και διαχείρισης δεδομένων).	Παρουσίαση εργαλείων, πρακτική επίδειξη.	Διαφάνειες με παραδείγματα εργαλείων, χαρτοπίνακας.	15 λεπτά	Διαχείριση πληροφοριών: οργάνωση των αποτελεσμάτων Σεμινάρια: Εκπαιδευτικό σεμινάριο Wakelet - Το καλύτερο εργαλείο κοινωνικής σήμανσης Εκπαιδευτικό σεμινάριο Google Sites για αρχάριους (οδηγός βήμα προς βήμα)

					Πώς να χρησιμοποιήσετε το Pinterest για αρχάριους το 2024 // Βήμα προς βήμα ΟΔΗΓΙΕΣ - Πώς λειτουργεί το Pinterest;
6. Άσκηση: Δημιουργήστε το δικό σας σύστημα οργάνωσης δεδομένων.	Οι συμμετέχοντες θα δοκιμάσουν τρόπους διαχείρισης των αποτελεσμάτων αναζήτησης (φάκελοι, σελιδοδείκτες, εργαλεία).	Ατομική εργασία με σύντομη ανατροφοδότηση.	Υπολογιστές, χαρτοπίνακας για συζήτηση των αποτελεσμάτων της εργασίας.	20 λεπτά	
7. Σύνοψη και ερωτήσεις	Επανάληψη των βασικών θεμάτων, απαντήσεις στις ερωτήσεις των συμμετεχόντων.	Συζήτηση, ερωτήσεις και απαντήσεις.	Πίνακας παρουσιάσεων	10 λεπτά	

Αναζήτηση πληροφοριών: Βασικές Έννοιες

1. **Αλγόριθμοι μηχανών αναζήτησης** Οι αλγόριθμοι μηχανών αναζήτησης είναι σύνθετα συστήματα που επεξεργάζονται τα ερωτήματα των χρηστών και αποφασίζουν ποιες ιστοσελίδες θα εμφανιστούν στα αποτελέσματα αναζήτησης. Οι μηχανές αναζήτησης, όπως η Google, αναλύουν το περιεχόμενο των ιστοσελίδων, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η ποιότητα του περιεχομένου, η επικαιρότητα, η αξιοπιστία της σελίδας ή ο αριθμός των συνδέσμων (links) που οδηγούν σε μια δεδομένη σελίδα. Οι αλγόριθμοι ενημερώνονται συνεχώς για να παρέχουν πιο συναφή και αξιόλογα αποτελέσματα.
2. **Λέξεις-κλειδιά** Οι λέξεις-κλειδιά είναι λέξεις ή φράσεις που πληκτρολογούμε σε μια μηχανή αναζήτησης για να βρούμε πληροφορίες. Η επιλογή των σωστών λέξεων-κλειδιών είναι ζωτικής σημασίας για την απόκτηση σχετικών αποτελεσμάτων. Οι χρήστες πρέπει να χρησιμοποιούν τόσο γενικές όσο και πιο συγκεκριμένες φράσεις, ανάλογα με το πόσο ακριβείς είναι οι πληροφορίες που αναζητούν.
3. **Λογικοί τελεστές** Οι λογικοί τελεστές βοηθούν να γίνει η αναζήτηση πιο συγκεκριμένη και να ληφθούν πιο σχετικά αποτελέσματα. Οι πιο συχνά χρησιμοποιούμενοι τελεστές είναι:
 - **AND**: τα αποτελέσματα πρέπει να περιέχουν και τις δύο λέξεις (π.χ. «AI AND εκπαίδευση»).
 - **OR**: τα αποτελέσματα μπορούν να περιέχουν οποιαδήποτε από τις δύο λέξεις (π.χ. «AI OR μηχανική μάθηση»).
 - **NOT**: τα αποτελέσματα πρέπει να εξαιρούν μια συγκεκριμένη λέξη (π.χ. «AI NOT marketing»).
 - **" "** (εισαγωγικά): αναζήτηση της ακριβής φράσης (π.χ. «κριτική σκέψη στην εκπαίδευση»).

Αναζήτηση πληροφοριών με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης - τι πρέπει να γνωρίζετε

Τα τελευταία χρόνια, εκτός από τις παραδοσιακές μηχανές αναζήτησης (π.χ. Google, Bing), χρησιμοποιούμε όλο και περισσότερο εργαλεία που βασίζονται στην τεχνητή νοημοσύνη, όπως το ChatGPT, το Copilot ή το Perplexity. Αξίζει να γνωρίζετε τις δυνατότητες και τους περιορισμούς τους, προκειμένου να αναζητάτε πληροφορίες αποτελεσματικά και με ασφάλεια.

Πώς λειτουργεί η αναζήτηση με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης;

- Τα εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης επεξεργάζονται τις ερωτήσεις μας σε φυσική γλώσσα και παράγουν απαντήσεις από μεγάλα σύνολα δεδομένων.
- Σε αντίθεση με τις παραδοσιακές μηχανές αναζήτησης, η τεχνητή νοημοσύνη **δεν εμφανίζει πάντα συνδέσμους προς τις πηγές** (εκτός αν έχει προγραμματιστεί να το κάνει, όπως το Perplexity).
- Οι απαντήσεις της τεχνητής νοημοσύνης παράγονται αυτόματα και ενδέχεται να περιέχουν **λάθη, προεπιλεγμένες πληροφορίες ή να μην αναφέρουν την πηγή**.

Πώς κάνετε ερωτήσεις (γνωστές ως προτροπές);

- Κάντε ακριβείς ερωτήσεις, π.χ. αντί για «Κλιματική αλλαγή» - γράψτε: **«Ονομάστε τρεις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ευρώπη το 2024 με πηγές»**.
- Μπορείτε να προσθέσετε αιτήματα όπως:
 - «Αναφέρετε τις πηγές των πληροφοριών»
 - «Συνοψίστε σε 5 σημεία»
 - «Παραθέστε σε απλή γλώσσα»
 - «Σε μορφή PDF» (εάν χρησιμοποιείτε τεχνητή νοημοσύνη με πρόσβαση στο διαδίκτυο).

Τι πρέπει να προσέχετε όταν χρησιμοποιείτε AI για αναζήτηση;

- **Ελέγχετε πάντα τις πηγές** - η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να «επινοήσει» τίτλους άρθρων ή συγγραφείς.
- **Μην δίνετε προσωπικές πληροφορίες** - οι ερωτήσεις αποστέλλονται στο cloud.
- **Χρησιμοποιήστε την τεχνητή νοημοσύνη ως βοηθό**, όχι ως τη μόνη πηγή αλήθειας.
- **Ελέγξτε τις ημερομηνίες** - ορισμένα εργαλεία δεν έχουν πρόσβαση στα πιο πρόσφατα δεδομένα.

Πρακτική άσκηση 1: Αναζήτηση με διαφορετικούς συνδυασμούς λέξεων-κλειδιών

Στόχος της άσκησης:

Να ευαισθητοποιήσει τους συμμετέχοντες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η ακριβής διατύπωση των ερωτημάτων και η χρήση λέξεων-κλειδιών επηρεάζουν

Περιγραφή άσκησης:

- Δίνονται στους συμμετέχοντες συγκεκριμένες ερωτήσεις που πρέπει να βρουν στο διαδίκτυο χρησιμοποιώντας διαφορετικούς συνδυασμούς λέξεων-κλειδίων.
- Σκοπός της άσκησης είναι να αναδείξει πώς μικρές αλλαγές στις ερωτήσεις μπορούν να επηρεάσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησης.

Παραδείγματα ερωτημάτων:

- **Ερώτηση 1: Εύρεση μιας συγκεκριμένης συνταγής μαγειρικής**
 - **Απλή ερώτηση:** «συνταγή λαζάνια».
 - **Εργασία για τους συμμετέχοντες:**
 1. Βρείτε μια συνταγή για λαζάνια, αλλά μόνο σε χορτοφαγική εκδοχή (προσθέστε τις λέξεις-κλειδιά «χορτοφαγική» ή «χωρίς κρέας» στην αναζήτηση).
 2. Βρείτε μια συνταγή από blogs μαγειρικής (προσθέστε «blog μαγειρικής» στην αναζήτηση).
 3. Βρείτε μια συνταγή μόνο με βίντεο οδηγιών (προσθέστε «βίντεο» στην ερώτηση).
- **Ερώτηση 2: Εύρεση πληροφοριών για μια τοπική εκδήλωση**
 - **Απλή αναζήτηση:** «συναυλία στη Βαρσοβία Σεπτέμβριος 2024».
 - **Εργασία για τους συμμετέχοντες:**
 1. Βρείτε συναυλίες μόνο ενός μουσικού είδους (προσθέστε, για παράδειγμα, «ροκ»).
 2. Βρείτε συναυλίες σε συγκεκριμένο χώρο (προσθέστε το όνομα του χώρου, π.χ. «Barn»).
 3. Βρείτε συναυλίες με δωρεάν είσοδο (προσθέστε «δωρεάν»).
- **Ερώτηση 3: Εύρεση επιστημονικών πληροφοριών**
 - **Απλή ερώτηση:** «κλιματική αλλαγή».
 - **Εργασία για τους συμμετέχοντες:**
 1. Βρείτε ένα επιστημονικό άρθρο (προσθέστε «επιστημονικό άρθρο» ή «PDF»).
 2. Βρείτε πληροφορίες από έναν συγκεκριμένο ιστότοπο (προσθέστε "site:.edu" ή "site:.gov" στην αναζήτηση).
 3. Βρείτε πληροφορίες από το τελευταίο έτος (χρησιμοποιήστε τη λειτουργία για να φιλτράρετε τα αποτελέσματα έως 12 μήνες).

Πρακτική άσκηση 2: Πιο προχωρημένες στρατηγικές για την υποβολή ερωτήσεων

1. Άσκηση: Βρείτε μια αξιόπιστη πηγή

- **Σκοπός:** Να μάθετε πώς να αξιολογείτε την αξιοπιστία των πηγών και να αποσαφηνίζετε τις ερωτήσεις.
- **Οδηγίες:**
 - Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αναζητήσουν πληροφορίες σχετικά με τα οφέλη του καφέ για την υγεία.
 - Θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τελεστές όπως «**οφέλη του καφέ για την υγεία**» **site:.edu OR site:.gov** για να βρουν αξιόπιστες πηγές (π.χ. ακαδημαϊκούς ή κυβερνητικούς ιστότοπους).
- **Συζήτηση:** Μετά την αναζήτηση, οι συμμετέχοντες θα συζητήσουν ποιοι ιστότοποι είναι πιο αξιόπιστοι και γιατί. Σημειώστε τους τομείς των ιστότοπων (π.χ. .edu, .gov) και τη χρήση των τελεστών.

2. Άσκηση: Αναζήτηση συγκεκριμένων εγγράφων

- **Στόχος:** Πρακτική εφαρμογή λογικών τελεστών και προηγμένων φίλτρων.
- **Οδηγίες:**
 - Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να βρουν μια έκθεση του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή σε μορφή PDF, που έχει δημοσιευτεί τα τελευταία 2 χρόνια. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν τον τελεστή **filetype:** και να φιλτράρουν κατά ημερομηνία.
 - Όρος αναζήτησης: **climate change site:un.org filetype:pdf** και, στη συνέχεια, φιλτράρετε τα αποτελέσματα για να τα περιορίσετε στα τελευταία δύο χρόνια.
- **Συζήτηση:** Μετά την άσκηση, συζητήστε πώς η χρήση των τελεστών και των φίλτρων βοήθησε στην εύρεση πιο σχετικών αποτελεσμάτων.

3. Άσκηση: Αναζήτηση ακριβών φράσεων

- **Στόχος:** Να μάθουν πώς να χρησιμοποιούν εισαγωγικά και τελεστές αποκλεισμού για ακριβή αναζήτηση.
- **Οδηγίες:**
 - Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να βρουν τα ακριβή αποτελέσματα για ένα απόσπασμα από ένα βιβλίο. Για παράδειγμα: «Το διαδίκτυο αλλάζει τον τρόπο σκέψης των ανθρώπων».

- Οι συμμετέχοντες πρέπει να χρησιμοποιήσουν εισαγωγικά για να αναζητήσουν την ακριβή φράση και τον τελεστή **NOT** για να αποκλείσουν αποτελέσματα που προέρχονται από άρθρα μάρκετινγκ (π.χ. «**Το διαδίκτυο αλλάζει τον τρόπο σκέψης των ανθρώπων**» NOT μάρκετινγκ).
- **Συζήτηση:** Συζητήστε πώς η χρήση των εισαγωγικών και των τελεστών επηρέασε την ποιότητα των αποτελεσμάτων. Καταφέρατε να βρείτε ακριβή αποσπάσματα;

4. Άσκηση: Αναζήτηση με τεχνητή νοημοσύνη (AI)

Στόχος: Συγκρίνετε τα αποτελέσματα αναζήτησης στο Google και με τη χρήση AI

Εργασία:

1. Αναζήτηση στο Google: «**Ποια είναι τα συμπτώματα της επαγγελματικής εξουθένωσης**».
2. Κάντε την ίδια ερώτηση στο ChatGPT ή σε άλλο εργαλείο τεχνητής νοημοσύνης.
3. Συγκρίνετε:
 - Ποιες πληροφορίες συμπίπτουν;
 - Η τεχνητή νοημοσύνη παρείχε πηγές;
 - Ποια ήταν πιο κατανοητή ή πρακτική;
 - Παρατηρείτε κάποια πληροφορία που λείπει;

Πώς να αναλύσετε και να αξιολογήσετε την αξιοπιστία και την εγκυρότητα των πηγών - Οδηγός

Στον σημερινό κόσμο, έχουμε πρόσβαση σε τεράστιο όγκο πληροφοριών στο διαδίκτυο, αλλά δεν είναι όλες αξιόπιστες. Ακολουθούν μερικοί απλοί κανόνες για το πώς να κρίνετε αν οι πληροφορίες προέρχονται από αξιόπιστη πηγή:

1. Ελέγξτε τον συγγραφέα

- **Ποιος το έγραψε;** Μάθετε ποιος είναι ο συγγραφέας του άρθρου ή της πληροφορίας. Αν είναι ένα γνωστό πρόσωπο, ειδικός σε έναν συγκεκριμένο τομέα (π.χ. γιατρός, καθηγητής, εμπειρογνώμονας), η πηγή είναι πιο αξιόπιστη.
- **Πώς να το ελέγξετε;** Αναζητήστε πληροφορίες για τον συγγραφέα στο υποσέλιδο του άρθρου, στη σελίδα «Σχετικά με εμάς» ή στη βιογραφία. Αν ο συγγραφέας είναι ανώνυμος, ξεετάστε την αξιοπιστία μιας τέτοιας πηγής.

Παράδειγμα: Αν διαβάζετε ένα άρθρο σχετικά με την υγεία, είναι καλό ο συγγραφέας να είναι γιατρός ή ειδικός στον τομέα της ιατρικής και όχι ένα τυχαίο άτομο χωρίς γνώσεις στον τομέα.

2. Δώστε προσοχή στον τύπο του domain

- **Είναι αξιόπιστο το domain;** Οι ιστότοποι με τις καταλήξεις **.gov** (κυβερνητικοί ιστότοποι), **.edu** (πανεπιστημιακοί ιστότοποι) και **.org** (μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί) είναι συχνά πιο αξιόπιστοι. Οι ιστότοποι **.com** και άλλοι μπορεί να ποικίλουν σε ποιότητα, από αξιόπιστους έως καθαρά εμπορικούς.

Παράδειγμα: Αν ψάχνετε για στατιστικά στοιχεία σχετικά με την υγεία, ένας ιστότοπος με το domain «gov.co.uk» θα είναι πιο αξιόπιστος από ένα blog που τελειώνει σε «.com».

3. Ελέγξτε την ημερομηνία δημοσίευσης

- **Είναι οι πληροφορίες ενημερωμένες;** Ελέγξτε πότε δημοσιεύθηκε ή ενημερώθηκε για τελευταία φορά το άρθρο. Οι πληροφορίες από παλιές πηγές ενδέχεται να μην είναι πλέον έγκυρες ή σχετικές με την σημερινή κατάσταση.

Παράδειγμα: Όταν αναζητάτε πληροφορίες σχετικά με νέα φάρμακα ή τεχνολογίες, βεβαιωθείτε ότι το άρθρο είναι από τα τελευταία χρόνια και όχι από πριν από μια δεκαετία.

4. Αναφέρονται οι πηγές των πληροφοριών;

- **Από πού προέρχονται οι πληροφορίες;** Τα πρόσφατα άρθρα συχνά αναφέρονται σε μελέτες, στατιστικά στοιχεία ή άλλες αναγνωρισμένες πηγές. Ελέγξτε αν το άρθρο περιέχει συνδέσμους προς εξωτερικές επιστημονικές μελέτες, εκθέσεις ή δημοσιεύσεις.
- **Πώς να το κάνετε αυτό;** Ελέγξτε αν υπάρχουν σύνδεσμοι ή υποσημειώσεις προς πηγές στο άρθρο. Εάν δεν παρέχονται αναφορές, το άρθρο ενδέχεται να βασίζεται σε απόψεις και όχι σε γεγονότα.

Παράδειγμα: Αν διαβάζετε ένα άρθρο σχετικά με τη διατροφή, είναι καλή ιδέα να αναφέρονται επιστημονικές μελέτες ή άρθρα από αξιόπιστους ιατρικούς ιστότοπους, και όχι μόνο η προσωπική εμπειρία του συγγραφέα.

5. Ελέγξτε την ουδετερότητα του περιεχομένου

- **Είναι το άρθρο αντικειμενικό;** Οι αξιόπιστες πηγές προσπαθούν να παρουσιάζουν πληροφορίες χωρίς έντονη μεροληψία ή προώθηση μιας συγκεκριμένης άποψης. Εάν ένα άρθρο έχει σαφή τόνο που προωθεί τη μία πλευρά ή επικρίνει επιθετικά άλλες απόψεις, ενδέχεται να μην είναι αντικειμενικό.

Παράδειγμα: Ένα άρθρο για την κλιματική αλλαγή πρέπει να παρουσιάζει αποδεικτικά στοιχεία και γεγονότα, και να μην επικεντρώνεται στην κριτική μόνο μιας ομάδας ανθρώπων ή μιας θεωρίας.

6. Δώστε προσοχή στις διαφημίσεις και στους εντυπωσιακούς τίτλους

- **Ο ιστότοπος έχει πολλές διαφημίσεις;** Οι σελίδες που είναι γεμάτες διαφημίσεις μπορεί να έχουν ως στόχο περισσότερο το κέρδος παρά την παροχή αξιόπιστων πληροφοριών. Αποφύγετε ιστότοπους με εντυπωσιακούς, φανταχτερούς τίτλους που προσπαθούν να προσελκύσουν την προσοχή με κάθε κόστος.

Παράδειγμα: Μια σελίδα με τον τίτλο «Αυτό το φάρμακο θα σας θεραπεύσει σίγουρα - ΔΕΙΤΕ ΠΩΣ!» μπορεί να μην είναι πολύ αξιόπιστη. Οι αξιόπιστοι ιστότοποι έχουν πιο ισορροπημένους τίτλους, όπως «Νέα έρευνα για την αποτελεσματικότητα του φαρμάκου Χ».

7. Συγκρίνετε με άλλες πηγές

- **Άλλες πηγές παρέχουν τις ίδιες πληροφορίες;** Αν βρείτε μια πληροφορία, αξίζει να ελέγξετε αν άλλες αξιόπιστες ιστοσελίδες αναφέρουν το ίδιο πράγμα. Αν μόνο μία πηγή αναφέρει μια συγκεκριμένη πληροφορία, αξίζει να την προσεγγίσετε με προσοχή.

Παράδειγμα: Αν διαβάσετε μια εντυπωσιακή αναφορά για μια επαναστατική ανακάλυψη, ελέγξτε αν αξιόπιστες υπηρεσίες (π.χ. εφημερίδες, κυβερνητικοί ιστότοποι) γράφουν επίσης για αυτό.

Περίληψη

Η αξιολόγηση της αξιοπιστίας των πηγών στο διαδίκτυο είναι μια βασική δεξιότητα. Ελέγχετε πάντα **ποιος** έγραψε το άρθρο, **ποιο** είναι το domain του, **αν οι** πληροφορίες είναι ενημερωμένες, **αν** αναφέρονται σε πηγές, **αν** είναι αντικειμενικές και **αν άλλες** πηγές επιβεβαιώνουν τις ίδιες πληροφορίες. Αυτό θα σας βοηθήσει να αποφύγετε τις ψευδείς ειδήσεις και την παραπληροφόρηση.

Λίστα ελέγχου για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των ιστότοπων

Ακολουθεί ένα δείγμα λίστας ελέγχου που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των ιστότοπων. Αυτή η λίστα θα βοηθήσει τους χρήστες να εντοπίσουν πηγές που είναι πιθανώς αναξιόπιστες ή ύποπτες.

1. Συγγραφέας και πηγή των πληροφοριών

- Ο ιστότοπος αναφέρει τον συγγραφέα του κειμένου;
- Ο συγγραφέας είναι κατάλληλος να μιλήσει για το θέμα (π.χ. εμπειρογνώμονας, ειδικός);
- Ο συγγραφέας συνδέεται με αναγνωρισμένο κέντρο, ίδρυμα ή οργανισμό;

- Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες για τον συγγραφέα σε άλλες πηγές;

2. Τομέας του ιστότοπου

- Ποιος είναι ο τομέας του ιστότοπου; (π.χ. **.gov**, **.edu**, **.org** - γενικά πιο αξιόπιστοι, σε σύγκριση με **.com**, **.info** κ.λπ.).
- Ο ιστότοπος συνδέεται με ένα αξιόπιστο ίδρυμα, οργανισμό ή πανεπιστήμιο;
- Το όνομα του τομέα υποδηλώνει μη κερδοσκοπικό ή κυβερνητικό οργανισμό;
- Ο ιστότοπος έχει τοπική ή διεθνή εμβέλεια και η εμβέλεια αυτή αντιστοιχεί στο περιεχόμενο που παρουσιάζεται;

3. Πηγές και σύνδεσμοι

- Οι πληροφορίες στον ιστότοπο είναι καλά τεκμηριωμένες;
- Ο ιστότοπος περιέχει συνδέσμους προς τις αρχικές πηγές των πληροφοριών (εκθέσεις, μελέτες, δημοσιεύσεις);
- Οι πηγές είναι ενημερωμένες και προέρχονται από αξιόπιστους φορείς;
- Ο ιστότοπος παραθέτει αναγνωρισμένες μελέτες, εκθέσεις ή συγγραφείς;
- Μπορούν να επαληθευτούν οι πηγές που αναφέρονται στον ιστότοπο;

4. Επικαιρότητα

- Είναι ορατή η ημερομηνία δημοσίευσης του άρθρου ή της σελίδας;
- Είναι οι πληροφορίες επίκαιρες και σχετικές με την τρέχουσα κατάσταση των γνώσεων;
- Ο ιστότοπος ενημερώνεται τακτικά;

5. Σκοπός και σαφήνεια του ιστότοπου

- Ποιος είναι ο σκοπός του ιστότοπου; (ενημερωτικός, εκπαιδευτικός, πωλήσεων, ψυχαγωγίας)
- Ο ιστότοπος είναι σαφώς υποκειμενικός ή έχει ως στόχο να παρουσιάσει αντικειμενικά γεγονότα;
- Ο ιστότοπος αποφεύγει τη χρήση εντυπωσιακής ή συναισθηματικής γλώσσας;
- Ο ιστότοπος έχει κρυφές εμπορικές, διαφημιστικές ή πολιτικές προθέσεις;
- Υπάρχουν σαφείς ενδείξεις για χορηγούμενα υλικά στον ιστότοπο;

6. Σχεδιασμός και επαγγελματισμός

- Ο ιστότοπος φαίνεται επαγγελματικός (χωρίς ορθογραφικά λάθη, με λογικά οργανωμένο περιεχόμενο);

- Είναι ο ιστότοπος εύκολος στην πλοήγηση και ο σχεδιασμός του εμπνέει εμπιστοσύνη;
- Ο ιστότοπος περιέχει πολλές διαφημίσεις; (Οι υπερβολικές διαφημίσεις μπορεί να υποδηλώνουν εμπορικό σκοπό του ιστότοπου)
- Ο ιστότοπος χρησιμοποιεί έγκυρους συνδέσμους και συνδέσμους που λειτουργούν σωστά;

7. Κριτικές από άλλους

- Μπορείτε να βρείτε θετικές κριτικές ή σχόλια για τον ιστότοπο σε άλλες αξιόπιστες πηγές;
- Άλλες πηγές συνιστούν τον ιστότοπο ως αξιόπιστο;
- Ο ιστότοπος έχει προταθεί από γνωστούς και αναγνωρισμένους οργανισμούς, π.χ. ακαδημαϊκούς, μέσα ενημέρωσης, ερευνητικά ιδρύματα;

Περίληψη

Χρησιμοποιώντας αυτόν τον κατάλογο, ένας χρήστης του διαδικτύου μπορεί να εντοπίσει πιο εύκολα αξιόπιστες πηγές πληροφοριών και να αποφύγει εκείνες που ενδέχεται να είναι παραπλανητικές. Ο κατάλογος αποτελεί ένα εργαλείο για την κριτική αξιολόγηση του περιεχομένου που είναι διαθέσιμο στο διαδίκτυο, και η συστηματική χρήση αυτών των ερωτήσεων βοηθά στην ανάπτυξη της συνήθειας αξιολόγησης της αξιοπιστίας των πληροφοριών στο διαδίκτυο.

Διαχείριση πληροφοριών: Οργάνωση των αποτελεσμάτων

Η οργάνωση των δεδομένων σας στο διαδίκτυο και στον υπολογιστή σας βοηθά να έχετε εύκολη πρόσβαση στις πληροφορίες, να οργανώνετε τα αρχεία σας και να διαχειρίζεστε αποτελεσματικά τους πόρους σας. Ακολουθούν μερικές δημοφιλείς μέθοδοι και εργαλεία που μπορούν να διευκολύνουν τη διαδικασία:

1. Οργάνωση δεδομένων σε φακέλους

- Απλή δομή φακέλων: ξεκινήστε δημιουργώντας κύριους φακέλους που αντιστοιχούν σε διαφορετικές κατηγορίες, π.χ. «Έγγραφα», «Φωτογραφίες», «Μουσική», «Εργασία», «Σχολείο». Μέσα σε αυτούς τους φακέλους, μπορείτε να δημιουργήσετε υποφακέλους, π.χ. «Φωτογραφίες» -> «Διακοπές 2023» -> «Ελλάδα».

- Τα ονόματα των αρχείων έχουν σημασία: Δώστε στα αρχεία και τους φακέλους σαφή, περιγραφικά ονόματα. Για παράδειγμα, το «bill_for_current_August_2023.pdf» είναι πιο χρήσιμο από το «document1.pdf».

2. Οργάνωση δεδομένων σε προγράμματα περιήγησης ιστού (σελιδοδείκτες)

- Σελιδοδείκτες στο πρόγραμμα περιήγησης: Χρησιμοποιήστε σελιδοδείκτες για να επιστρέψετε γρήγορα σε σημαντικές σελίδες. Μπορείτε να ομαδοποιήσετε τους σελιδοδείκτες σε φακέλους, όπως «Εργασία», «Ψυχαγωγία» και «Αγορές».
- Όνομα σελιδοδείκτη: Δώστε στους σελιδοδείκτες σας περιγραφικά ονόματα για να τους βρίσκετε εύκολα. Αντί για «Αρχική σελίδα», μπορείτε να μετονομάσετε τον σελιδοδείκτη σε «Προγραμματισμός ταξιδιού».
- Συγχρονισμός σελιδοδεικτών: Χρησιμοποιήστε προγράμματα περιήγησης με λειτουργία συγχρονισμού, όπως το Google Chrome ή το Firefox, για να έχετε πρόσβαση στους σελιδοδείκτες σας από όλες τις συσκευές σας.
- Διαχείριση σελιδοδεικτών: Πολλά προγράμματα περιήγησης διαθέτουν ενσωματωμένα εργαλεία διαχείρισης σελιδοδεικτών, ώστε να μπορείτε εύκολα να προβάλετε, να μετονομάσετε ή να οργανώσετε τους σελιδοδείκτες σας

3. Εργαλεία αποθήκευσης στο cloud και διαχείρισης δεδομένων

- Google Drive, Dropbox, OneDrive: Αυτά είναι βασικά εργαλεία που σας επιτρέπουν να αποθηκεύετε τα αρχεία σας στο cloud και να τα συγχρονίζετε με διαφορετικές συσκευές. Απλά δημιουργήστε έναν λογαριασμό και μπορείτε να αποθηκεύσετε τα έγγραφά σας, τις φωτογραφίες και τα αρχεία σας απευθείας στο cloud, με πρόσβαση από οπουδήποτε.
- Διαχείριση αρχείων στο cloud: Όπως και στον υπολογιστή σας, δημιουργήστε θεματικούς φακέλους (π.χ. «Εργασία», «Προσωπικά», «Έργα»). Αυτό διευκολύνει την εύρεση των δεδομένων σας.
- Προηγμένες λειτουργίες cloud: εργαλεία όπως το Google Drive και το OneDrive σας επιτρέπουν να μοιράζεστε φακέλους και έγγραφα με άλλους χρήστες. Μπορείτε να τους δώσετε διαφορετικά δικαιώματα (όπως μόνο για ανάγνωση ή μόνο για επεξεργασία), διευκολύνοντας τη συνεργασία ως ομάδα.
- Αυτόματος συγχρονισμός αρχείων: Χρησιμοποιήστε εφαρμογές για επιτραπέζιους υπολογιστές (όπως το Dropbox ή το OneDrive στον υπολογιστή σας) που συγχρονίζουν αυτόματα τα αρχεία μεταξύ του υπολογιστή σας και του cloud. Με αυτόν τον τρόπο, έχετε πάντα μια ενημερωμένη έκδοση των αρχείων σας, χωρίς να χρειάζεται να τα ανεβάζετε χειροκίνητα.

4. Εργαλεία για τη διαχείριση πληροφοριών και σημειώσεων

- Google Keep, Evernote: Αυτά τα εργαλεία σας επιτρέπουν να δημιουργείτε σημειώσεις, λίστες υποχρεώσεων και να αποθηκεύετε σύντομες πληροφορίες. Μπορείτε να οργανώσετε τις σημειώσεις σε κατηγορίες ή ετικέτες.
- Σημειώσεις με υπενθυμίσεις: Εργαλεία όπως το Google Keep σας επιτρέπουν να ορίζετε υπενθυμίσεις για σημειώσεις, διευκολύνοντας τη διαχείριση των εργασιών.

5. Ψηφιακά αποθετήρια

Τα αποθετήρια είναι πλατφόρμες όπου μπορείτε να συγκεντρώσετε συνδέσμους προς υλικό και ψηφιακούς πόρους και κυρίως να τους μοιραστείτε εύκολα με άλλους.

Παραδείγματα αποθετηρίων περιλαμβάνουν: Wakelet, Padlet, Pinterest.

To Wakelet είναι ένα δωρεάν (για μεμονωμένους χρήστες) εργαλείο που μπορεί να είναι πολύ χρήσιμο στο έργο ενός εκπαιδευτικού. Σε αυτό μπορείτε:

- Να δημιουργήσετε συλλογές ψηφιακών πόρων, σε διάφορες μορφές: συνδέσμους προς ιστότοπους, βίντεο YouTube, υλικό που έχετε αποθηκεύσει προηγουμένως σε άλλες συλλογές Wakelet (σελιδοδείκτες), φωτογραφίες και γραφικά, αρχεία PDF.
- Να προσαρμόσετε την εμφάνιση κάθε συλλογής στις ανάγκες σας, προσθέτοντας γραφικά φόντου και εξωφύλλου, καθώς και επιλέγοντας τη διάταξη εμφάνισης των υλικών που περιλαμβάνονται στη συλλογή.
- Να διαχειριστείτε αποθηκευμένα υλικά και συλλογές από τον ιστότοπο, την επέκταση του προγράμματος περιήγησης και την εφαρμογή για κινητά, ένας πολύ εύκολος τρόπος για να προσθέσετε υλικά που βρίσκονται στον ιστό σε μια συλλογή.
- Να προσκαλέσουμε άτομα που έχουν δικό τους λογαριασμό στο Wakelet, καθώς και άτομα που δεν έχουν δικό τους λογαριασμό, να συνεργαστούν μαζί μας. Να μοιραζόμαστε τις συλλογές μας μόνο για προβολή ή για να τις επεξεργαζόμαστε και να συνεργαζόμαστε σε αυτές.

Τα Padlets είναι οπτικοί πίνακες για την οργάνωση και την κοινή χρήση περιεχομένου.

Στη βασική του έκδοση, το Padlet είναι δωρεάν για τον χρήστη, αλλά με περιορισμούς στον αριθμό των padlets που μπορούν να δημιουργηθούν.

Είναι ένα απλό εργαλείο - ένας εικονικός πίνακας στον οποίο μπορείτε να δημοσιεύσετε έγγραφα κειμένου, γραφικά, φωτογραφίες, βίντεο, ηχογραφήσεις και παρουσιάσεις. Μπορεί επίσης να είναι ένας χώρος για συνεργατική εργασία: συζήτηση, επεξεργασία κοινόχρηστων εγγράφων και λήψη σχολίων.

Η κοινή χρήση πόρων γίνεται με την παροχή ενός συνδέσμου ή ενός κωδικού QR και δεν απαιτεί από τον ακροατή να έχει λογαριασμό ή να συνδεθεί στην πλατφόρμα. Το padlet μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο σε υπολογιστές όσο και σε κινητές συσκευές.

To Pinterest είναι μια κοινωνική πλατφόρμα για την ανακάλυψη, τη συλλογή και την κοινή χρήση έμπνευσης με τη μορφή εικόνων, γραφικών, βίντεο και οπτικού περιεχομένου. Οι χρήστες δημιουργούν τους λεγόμενους «πίνακες» στους οποίους καρφίτσουν («pin») περιεχόμενο που έχουν βρει και σχετίζεται με διάφορα θέματα, όπως μόδα, μαγειρική, διακόσμηση σπιτιού, κατασκευές DIY, ταξίδια, καθώς και επαγγελματική έμπνευση που σχετίζεται, για παράδειγμα, με το σχεδιασμό ή το μάρκετινγκ.

Το Pinterest λειτουργεί σαν μια ψηφιακή πινακίδα όπου μπορείτε να συλλέξετε ιδέες από διάφορες πηγές. Είναι ένα εργαλείο τόσο για προσωπική χρήση (αναζήτηση έμπνευσης) όσο και για μάρκες και δημιουργούς που μπορούν να προωθήσουν τα προϊόντα και το περιεχόμενό τους με έναν ελκυστικό, οπτικό τρόπο.

To Google Sites είναι ένα απλό εργαλείο δημιουργίας ιστοσελίδων που μπορεί να χρησιμοποιηθεί με επιτυχία για τη συλλογή ψηφιακών στοιχείων και την εύκολη κοινή χρήση τους με άλλους. Το Google Sites μπορεί να μεταφραστεί αυτόματα από τα προγράμματα περιήγησης.

Το Google Sites είναι ένα δωρεάν εργαλείο για όλους τους χρήστες.

Διάφοροι τρόποι χρήσης του Google Sites στην πράξη:

- Αποθήκη εκπαιδευτικού υλικού: παρουσιάσεις, βίντεο, άρθρα και άλλο εκπαιδευτικό υλικό.
- Χαρτοφυλάκιο - παρουσίαση των ενδιαφερόντων ή των επαγγελματικών ικανοτήτων.

Περίληψη

Η καλή διαχείριση δεδομένων είναι μια βασική δεξιότητα για κάθε χρήστη του διαδικτύου. Οι αρχάριοι μπορούν να ξεκινήσουν με μια απλή δομή φακέλων και τη χρήση σελιδοδεικτών, ενώ οι πιο έμπειροι χρήστες μπορούν να χρησιμοποιήσουν προηγμένα εργαλεία διαχείρισης αρχείων, συγχρονισμού και δημιουργίας αντιγράφων ασφαλείας στο cloud. Είναι σημαντικό να οργανώνετε τα αρχεία σας τακτικά, ώστε να είναι πιο εύκολο να τα βρείτε και να τα ασφαλίσετε.

Πηγές

<https://youtu.be/Jv0KulFyLpI?si=X1M7zLI6MbwCDWrF>

https://youtu.be/4yrDF4JaZzI?si=-Z-kcejWv_U487H7

<https://youtu.be/mCxyblU5AY8?si=j9bEw8B112qyRHda>

Ενότητα 1.2 Ψηφιακή ασφάλεια

Ελέγξτε το DigComp 2.2 για να δείτε ποιες ικανότητες (γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις) αξίζει να αναπτύξετε στον τομέα της ασφάλειας.

<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128415>

Ασφάλεια

- Προστασία συσκευών, ψηφιακού περιεχομένου, προσωπικών δεδομένων και ιδιωτικότητας στο ψηφιακό περιβάλλον.
- Προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας, ευαισθητοποίηση σχετικά με τον αντίκτυπο της τεχνολογίας στην ευημερία και την κοινωνική ένταξη.
- Ευαισθητοποίηση σχετικά με τον αντίκτυπο των τεχνολογιών και της χρήσης τους στο περιβάλλον.

Σημείωση:

Το υλικό (σύνδεσμοι) που επισυνάπτεται στο σχέδιο μαθήματος μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για ανεξάρτητη μάθηση ή για εργασίες μεικτής μάθησης.

Από την εμπειρία μας ως εκπαιδευτές, έχουμε διαπιστώσει ότι ένας καλός τρόπος για την ενίσχυση των δεξιοτήτων ψηφιακής ασφάλειας είναι η μεικτή μάθηση.

Εδώ, προτείνουμε να παρέχετε εκ των προτέρων στους μαθητές υλικό και ανάλυση και να κάνετε αναστοχασμό κατά τη διάρκεια της ομαδικής συνάντησης.

Ενότητα 1.2 Ψηφιακή ασφάλεια - Φυλλάδιο εργαστηρίου

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, οι συμμετέχοντες:

- θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να κατανοούν τους πιο συνηθισμένους κινδύνους ασφάλειας στο διαδίκτυο.
- θα γνωρίζουν πώς να ασφαλίζουν τις συσκευές και τους λογαριασμούς τους χρησιμοποιώντας ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης και επαλήθευση δύο βημάτων (2FA).
- θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν ύποπτες δραστηριότητες στο διαδίκτυο και θα γνωρίζουν τι μέτρα να λάβουν σε περίπτωση ανίχνευσης απειλής.
- θα έχουν μεγαλύτερη συνείδηση της σημασίας της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και θα αισθάνονται υπεύθυνοι για την ψηφιακή τους ασφάλεια και την ιδιωτικότητά τους στο διαδίκτυο.

Συνολική διάρκεια: **90-120 λεπτά**

Δραστηριότητες	Στόχος	Μεθοδολογία	Υλικά	Χρονοδιάγραμμα	Περαιτέρω ανάγνωση/Σύνδεσμος προς πόρους
1. Εισαγωγή στο εργαστήριο Σύνοψη των συμμετεχόντων: ποιες είναι οι εμπειρίες σας με την ηλεκτρονική απάτη;	Εισαγωγή των συμμετεχόντων στο θέμα και τους στόχους του εργαστηρίου	Σύντομη εισαγωγή	Διαφάνειες	10 λεπτά	
2. Κίνδυνοι και απειλές στο ψηφιακό περιβάλλον 1. Κάθε ομάδα επιλέγει ένα θέμα για να το διερευνήσει από το υλικό (ο εκπαιδευτής ελέγχει για επαναλήψεις)	Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν για τους τυπικούς ψηφιακούς κινδύνους και πώς να προστατεύονται	Εργασία σε μικρές ομάδες – 3 άτομα Ο εκπαιδευτικός διαθέτει (π.χ. μέσω QR κωδικών) τις σελίδες με τους πόρους που θα χρησιμοποιήσουν οι συμμετέχοντες.	Φορητοί υπολογιστές, tablet με πρόσβαση στο διαδίκτυο	35 λεπτά	safelyontheinternet/home https://www.malwarebytes.com/cybersecurity

2. Η ομάδα προετοιμάζει μια σύντομη παρουσίαση του θέματος (χαρακτηριστικά της απειλής, σημάδια κινδύνου, πώς να συμπεριφερθεί κανείς) 3. Η ομάδα αναπτύσσει μια κοινή παρουσίαση στο cloud (π.χ. Canva, Google Presentation) 4. Παρουσίαση από κάθε ομάδα		Εναλλακτικά, αυτά τα υλικά μπορούν να διατεθούν εκ των προτέρων για ανάγνωση πριν από το μάθημα.			
3. Άσκηση: Αναγνώριση απειλών	Μαθαίνοντας να αναγνωρίζετε ύποπτα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μηνύματα και ιστότοπους.	Εργασία σε ομάδες: ανάλυση ηλεκτρονικών μηνυμάτων, ιστοσελίδων και μηνυμάτων για απειλές	Υπολογιστές με πρόσβαση στο διαδίκτυο, δείγματα ηλεκτρονικών μηνυμάτων και ιστότοπων	10 λεπτά	Εδώ θα βρείτε ένα κουίζ Samoobrona w sieci mBank Αντιμετωπίστε τον κυβερνοαπατεώνα <i>Μεταφράστε τον ιστότοπο χρησιμοποιώντας ένα πρόγραμμα περιήγησης</i>
4. Ασφαλής διαχείριση κωδικών πρόσβασης Επίδειξη δημιουργίας ασφαλών κωδικών πρόσβασης και ελέγχου ταυτότητας δύο παραγόντων	Οι συμμετέχοντες θα μάθουν πώς να δημιουργούν ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης και να χρησιμοποιούν την επαλήθευση δύο παραγόντων, θα ενημερωθούν για το πρόγραμμα διαχείρισης.	Παρουσίαση	Διαφάνειες με παραδείγματα ισχυρών κωδικών πρόσβασης .	10 λεπτά	Οδηγίες για τη δημιουργία ισχυρών κωδικών πρόσβασης και τη διαμόρφωση 2FA Πώς να προστατεύσετε τους λογαριασμούς σας Τι είναι η επαλήθευση δύο παραγόντων; Τι είναι η επαλήθευση ταυτότητας

					Διπλή επαλήθευση ταυτότητας 2FA: Ασφαλίστε την ψηφιακή σας ζωή Διαχειριστής κωδικών πρόσβασης Τι είναι ο διαχειριστής κωδικών πρόσβασης Τον χρειάζομαι
5. Προστασία της ιδιωτικής ζωής στο διαδίκτυο Επίδειξη ρυθμίσεων απορρήτου σε διάφορους λογαριασμούς κοινωνικών μέσων Άσκηση: Έλεγχος των ρυθμίσεων απορρήτου Οι συμμετέχοντες ελέγχουν τις ρυθμίσεις απορρήτου στους λογαριασμούς τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.	Παρουσίαση των αρχών της προστασίας δεδομένων και της ιδιωτικότητας στο διαδίκτυο, όπως η διαμόρφωση των ρυθμίσεων ιδιωτικότητας	Επίδειξη, συζήτηση, ατομική εργασία, πρακτική άσκηση	Διαφάνειες με παραδείγματα ρυθμίσεων απορρήτου στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης	10 λεπτά	Οδηγίες για τον τρόπο διαμόρφωσης των ρυθμίσεων απορρήτου σε δημοφιλείς υπηρεσίες <i>(ελέγξτε την εγκυρότητα των παρεχόμενων πληροφοριών)</i>
6. Σύνοψη και ερωτήσεις Σύνοψη των αρχών της ψηφιακής ασφάλειας, Άσκηση: Μεταβείτε στον ιστότοπο της τράπεζάς σας	Επανάληψη βασικών πληροφοριών και απαντήσεις στις ερωτήσεις των συμμετεχόντων	Συζήτηση, ερωτήσεις και απαντήσεις	Χαρτοπίνακας, περίληψη βασικών θεμάτων	5 λεπτά	» CyberAlerty -- Niebezpiecznik.pl -- Εφαρμογές

Συγχρηματοδοτείται από
την Ευρωπαϊκή Ένωση

Βρείτε την ενότητα για την ασφάλεια Δείτε ποιες ενημερωμένες πληροφορίες σχετικά με τις διαδικτυακές απειλές μπορείτε να βρείτε εκεί.					
--	--	--	--	--	--

Παραδείγματα ισχυρών κωδικών πρόσβασης:

1. **W8#pL!rT93z**
 - Συνδυασμός μικρών και κεφαλαίων γραμμάτων, αριθμών και συμβόλων.
2. **9fT#4kL!2&Q7**
 - Μήκος άνω των 10 χαρακτήρων, χωρίς λογική σειρά, διαφορετικοί τύποι χαρακτήρων.
3. **!Lm7tR#xQ9Z8**
 - Χρήση συμβόλων, αριθμών και τυχαίων γραμμάτων σε διαφορετικές περιπτώσεις.

Τα ισχυρά μοτίβα κωδικών πρόσβασης πρέπει να είναι μακρά (τουλάχιστον 12 χαρακτήρες), τυχαία και να περιέχουν συνδυασμό κεφαλαίων και μικρών γραμμάτων, αριθμών και συμβόλων. Είναι επίσης σημαντικό να χρησιμοποιείτε μοναδικά μοτίβα κωδικών πρόσβασης για διαφορετικούς λογαριασμούς.

Λίστα ελέγχου ρυθμίσεων απορρήτου για Facebook, X (Twitter), Instagram και TikTok

1. Facebook

- Προφίλ και δημοσιεύσεις:
 - Ορίστε την ορατότητα του προφίλ σας (δημόσιο, φίλοι, μόνο εγώ).
 - Καθορίστε ποιος μπορεί να βλέπει τις μελλοντικές αναρτήσεις σας (δημόσιο, φίλοι).
 - Ελέγξτε και προσαρμόστε την ορατότητα παλαιότερων αναρτήσεων.
 - Απενεργοποιήστε την επισήμανση από άλλους χωρίς την άδειά σας.
 - Περιορίστε την ορατότητα των προσωπικών σας πληροφοριών (π.χ. ηλικία, τοποθεσία, διεύθυνση email).
- Φίλοι και επαφές:
 - Ελέγξτε ποιος μπορεί να στέλνει προσκλήσεις φιλίας.
 - Προσαρμόστε ποιος μπορεί να σας αναζητήσει με βάση τη διεύθυνση email ή τον αριθμό τηλεφώνου.
- Εφαρμογές και ιστότοποι:
 - Ελέγξτε ποιες εφαρμογές έχουν πρόσβαση στον λογαριασμό σας και τι μπορούν να δουν.
 - Απενεργοποιήστε την κοινή χρήση της δραστηριότητάς σας στις εφαρμογές του Facebook.
- Διαφημίσεις και παρακολούθηση:
 - Περιορίστε την εξατομίκευση των διαφημίσεων με βάση τη δραστηριότητά σας στο διαδίκτυο.

- Απενεργοποιήστε την κοινή χρήση των δεδομένων σας με τρίτους διαφημιστές.

2. Η πλατφόρμα X

- Ορατότητα και δραστηριότητα:
 - Ορίστε το προφίλ σας ως ιδιωτικό, ώστε τα tweets σας να είναι ορατά μόνο σε εγκεκριμένους παρατηρητές.
 - Προσαρμόστε ποιος μπορεί να σας στέλνει άμεσα μηνύματα (όλοι, μόνο παρατηρητές).
 - Ελέγξτε ποιος μπορεί να σας προσθέσει ετικέτες σε φωτογραφίες.
- Τοποθεσία:
 - Απενεργοποιήστε την κοινή χρήση της τοποθεσίας σας στα tweets.
- Πρόσβαση στο λογαριασμό:
 - Ασφαλίστε τον λογαριασμό σας με την επαλήθευση δύο βημάτων (2FA).
 - Ελέγξτε τις εφαρμογές που έχουν πρόσβαση στον λογαριασμό σας και καταργήστε αυτές που δεν χρησιμοποιείτε πλέον.
- Διαφημίσεις και δεδομένα:
 - Προσαρμόστε την εξατομίκευση των διαφημίσεων με βάση τη δραστηριότητά σας στο Twitter.
 - Απενεργοποιήστε τις επιλογές για κοινή χρήση των δεδομένων σας με διαφημιστικούς συνεργάτες.

3. Instagram

- Ορατότητα και αλληλεπιδράσεις:
 - Ορίστε τον λογαριασμό σας ως ιδιωτικό, ώστε οι αναρτήσεις σας να είναι ορατές μόνο σε εγκεκριμένους παρατηρητές.
 - Ελέγξτε ποιος μπορεί να σχολιάζει τις αναρτήσεις σας (όλοι, μόνο παρατηρητές, επιλεγμένα άτομα).
 - Περιορίστε ποιος μπορεί να στέλνει άμεσα μηνύματα (όλοι, μόνο παρατηρητές).
- Ετικέτες και προσθήκη ετικετών:
 - Αποφασίστε ποιος μπορεί να σας προσθέσει σε ετικέτες σε φωτογραφίες και βίντεο (όλοι, μόνο παρατηρητές).
 - Εγκρίνετε τις ετικέτες χειροκίνητα πριν εμφανιστούν στο προφίλ σας.
- Διαφημίσεις και δεδομένα:
 - Απενεργοποιήστε την εξατομίκευση των διαφημίσεων με βάση τη δραστηριότητά σας εντός και εκτός του Instagram.
 - Ελέγξτε ποιες εφαρμογές έχουν πρόσβαση στον λογαριασμό σας και καταργήστε αυτές που δεν χρησιμοποιείτε πλέον.

4. TikTok

- Ορατότητα λογαριασμού και δημοσιεύσεων:
 - Ορίστε τον λογαριασμό σας ως ιδιωτικό, ώστε μόνο οι εγκεκριμένοι θεατές να μπορούν να βλέπουν τα βίντεό σας.
 - Προσαρμόστε ποιος μπορεί να σχολιάζει τα βίντεό σας (όλοι, φίλοι, κανείς).
 - Καθορίστε ποιος μπορεί να βλέπει τα «likes» σας (όλοι, μόνο εσείς).
 - Αποφασίστε ποιος μπορεί να απαντά στα βίντεό σας (όλοι, φίλοι, κανείς).
- Αλληλεπιδράσεις:
 - Ελέγξτε ποιος μπορεί να σας στέλνει άμεσα μηνύματα (όλοι, φίλοι, κανείς).
 - Αποκλείστε την επιλογή ντουέτου και συρραφής (δημιουργία βίντεο από το περιεχόμενό σας) για όλους ή περιορίστε την στους φίλους σας.
 - Απενεργοποιήστε τη δυνατότητα των άλλων να δημοσιεύουν ερωτήσεις ή αντιδράσεις στα βίντεό σας.
- Τοποθεσία:
 - Ελέγξτε ότι το TikTok δεν μοιράζεται την τοποθεσία σας στο παρασκήνιο.
 - Απενεργοποιήστε την επιλογή γεωγραφικής σήμανσης στα βίντεο.
- Δεδομένα και παρακολούθηση:
 - Απενεργοποιήστε την εξατομίκευση των διαφημίσεων με βάση τη δραστηριότητά σας στο TikTok.
 - Ελέγξτε τις εφαρμογές που έχουν πρόσβαση στον λογαριασμό σας και καταργήστε αυτές που δεν χρειάζεστε πλέον.
- Διαχείριση λογαριασμού:
 - Ρυθμίστε την επαλήθευση δύο βημάτων (2FA) για να αυξήσετε την ασφάλεια του λογαριασμού σας.
 - Ελέγχετε τακτικά ποιες συσκευές είναι συνδεδεμένες στον λογαριασμό σας και αποσυνδέστε αυτές που δεν αναγνωρίζετε.

Περίληψη

Η προσαρμογή των ρυθμίσεων απορρήτου σας στο Facebook, το Twitter και το Instagram σας επιτρέπει να έχετε μεγαλύτερο έλεγχο σχετικά με το ποιος βλέπει το περιεχόμενό σας και ποια δεδομένα κοινοποιούνται. Η τακτική αναθεώρηση και ενημέρωση των ρυθμίσεών σας είναι καθοριστική για τη διατήρηση του απορρήτου σας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Ενότητα 1.3 Νόμος και Ηθική στο Διαδίκτυο

Σε αυτό το κεφάλαιο, θα επικεντρωθούμε στα βασικά ζητήματα του δικαίου και της ηθικής συμπεριφοράς στο διαδίκτυο που ισχύουν για τους ψηφιακούς δημιουργούς, δηλαδή τα άτομα που δημοσιεύουν περιεχόμενο στο Διαδίκτυο.

Το εργαστήριο επικεντρώνεται στα πιο σημαντικά ζητήματα του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, της αδειοδότησης περιεχομένου, της προστασίας προσωπικών δεδομένων και εικόνων, καθώς και των ηθικών αρχών στην ψηφιακή επικοινωνία. Οι συμμετέχοντες αποκτούν πρακτικές γνώσεις σχετικά με τη νόμιμη χρήση ψηφιακού περιεχομένου.

Ενότητα 1.3 Νόμος και Ηθική στο Διαδίκτυο - Φυλλάδιο εργαστηρίου

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Οι συμμετέχοντες θα κατανοήσουν τις βασικές αρχές του δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας και τη σημασία της ηθικής συμπεριφοράς στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δεδομένων και της διαδικτυακής εθιμοτυπίας.
- Οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν διάφορες παραβιάσεις, όπως η παράνομη αντιγραφή ή η λογοκλοπή.
- Οι συμμετέχοντες θα μάθουν πώς να εφαρμόζουν τις άδειες Creative Commons και να επιλέγουν την κατάλληλη άδεια για διαφορετικούς τύπους περιεχομένου.
- Θα αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με την προστασία της εικόνας και την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο ψηφιακό περιβάλλον.

Συνολική διάρκεια: **120 λεπτά**

Δραστηριότητες	Στόχος	Μεθοδολογία	Υλικά	Χρονοδιάγραμμα	Περαιτέρω ανάγνωση/Σύνδεσμος προς πόρους
1. Εισαγωγή στο εργαστήριο	Ενημερώστε τους συμμετέχοντες για τους στόχους και τα θέματα του εργαστηρίου. Σύντομη συζήτηση για τη σημασία του δικαίου και της δεοντολογίας στο διαδίκτυο.	Σύντομη εισαγωγή, Γύρος: ποιες περιπτώσεις παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων γνωρίζετε; Τι έχει επηρεάσει εσάς και την εργασία σας; Για ποιες υποθέσεις έχετε ακούσει;	Διαφάνειες με το πρόγραμμα του εργαστηρίου	10 λεπτά	
2. Βασικές αρχές του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων	Παρουσίαση των βασικών αρχών του	Παρουσίαση και συζήτηση	Παρουσίαση Law and ethics EN.pdf	20 λεπτά	Νόμος και ηθική EN.pdf

	νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας.	Ελέγξτε τις γνώσεις σας https://learningapps.org/display?v=ρδwsp2gp201 https://learningapps.org/display?v=pbexgjs9a01	Σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα - διαφάνειες 3-13		
3. Άσκηση: Ανάλυση περιπτώσεων παραβίασης	Οι συμμετέχοντες αναλύουν περιπτώσεις παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων, π.χ. παράνομη αντιγραφή, λογοκλοπή.	Ομαδική εργασία, μελέτη περίπτωσης	Παραδείγματα παραβιάσεων πνευματικών δικαιωμάτων	15 λεπτά	Παραδείγματα παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων, εργασίες για ανάλυση ΕΝ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ / ΟΔΗΓΟΣ Remcread
4. Άδειες Creative Commons	Συζήτηση για εναλλακτικές άδειες, όπως οι Creative Commons, που επιτρέπουν την κοινή χρήση περιεχομένου.	Παρουσίαση με βάση το https://creativecommons.org/share-your-work/cclicenses/ , ανάλυση εργαλείων Ελέγξτε τον εαυτό σας https://learningapps.org/display?v=pkwoxdhkt16	Διαφάνειες με περιγραφές αδειών, χαρτοπίνακας Σχετικά με τις άδειες CC - Creative Commons	10 λεπτά	Παραδείγματα Creative Commons και άλλων αδειών χρήσης, οδηγίες χρήσης Σχετικά με τις άδειες CC - Creative Commons
5. Δημιουργία περιεχομένου που		Παρουσίαση Create-copyright-compliant-content_EN.pptx (2).pdf	Παρουσίαση	10 λεπτά	Create-copyright-compliant-content_EN.pptx (2).pdf

συμμορφώνεται με τα πνευματικά δικαιώματα		Ο εκπαιδευτής μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτήν την παρουσίαση κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου ή να την μοιραστεί με τους μαθητές για αυτοδιδασκαλία.			
6. Δικαιώματα εικόνας και προστασία δεδομένων	Παρουσίαση των αρχών προστασίας της εικόνας και των προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο.	Παρουσίαση, ανάλυση κανονισμών	Παρουσίαση Νόμος και ηθική EN.pdf Σχετικά με τα δικαιώματα εικόνας Διαφάνειες 14-23	15 λεπτά	Νόμος και ηθική EN.pdf
7. Ηθική στον ψηφιακό κόσμο	Συζήτηση σχετικά με την ηθική στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένης της διαδικτυακής εθιμοτυπίας και της ευθύνης για το δημοσιευμένο υλικό.	Συζήτηση, ανάλυση περιπτώσεων Ηθική στον ψηφιακό κόσμο στην πράξη - μελέτες περιπτώσεων EN ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ / ΟΔΗΓΟΣ Remcread	Παρουσίαση Law and ethics EN.pdf Σχετικά με την ηθική Διαφάνειες 24-29	25 λεπτά	Νόμος και ηθική EN.pdf Ψηφιακή ηθική στην πράξη - μελέτες περιπτώσεων EN ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ / ΟΔΗΓΟΣ Remcread
8. Σύνοψη και ερωτήσεις	Επανάληψη των βασικών θεμάτων που σχετίζονται με το δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας και την ψηφιακή ηθική.	Συζήτηση, ερωτήσεις και απαντήσεις	Χαρτοπίνακας, περίληψη βασικών θεμάτων	15 λεπτά	

Παραδείγματα παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων, εργασίες για ανάλυση

Μελέτη περίπτωσης 1: Ο Paul, ένας διαδικτυακός προγραμματιστής

Η ιστορία:

Ο Paul, ένας ανερχόμενος προγραμματιστής ιστού που διαχειρίζεται ένα δημοφιλές κανάλι στο YouTube, αποφάσισε να δημιουργήσει ένα αστείο βίντεο. Για να το κάνει αυτό, χρησιμοποίησε ένα απόσπασμα από ένα δημοφιλές βίντεο, το οποίο ξαναέγραψε προσθέτοντας τα δικά του σχόλια και ηχητικά εφέ. Το βίντεο γρήγορα έγινε πολύ δημοφιλές, αλλά μετά από λίγες μέρες ο Paul έλαβε ένα μήνυμα από έναν δικηγόρο που εκπροσωπούσε το κινηματογραφικό στούντιο που κατείχε τα δικαιώματα του αποσπάσματος που χρησιμοποίησε. Κατηγορήθηκε για παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων και αντιμετώπιζε σοβαρές νομικές συνέπειες.

Ερωτήσεις για συζήτηση:

- Ποια λάθη έκανε ο Paul;
- Θα μπορούσε ο Paul να είχε χρησιμοποιήσει το απόσπασμα του βίντεο με διαφορετικό τρόπο για να αποφύγει την παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων;
- Ποιες είναι οι συνέπειες της παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων για τους δημιουργούς περιεχομένου στο διαδίκτυο;
- Ποια εργαλεία μπορούν να βοηθήσουν τους δημιουργούς να αποφύγουν την παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων;

Μελέτη περίπτωσης 2: Η Όλα, ανερχόμενη γραφίστρια

Η ιστορία:

Η Όλα, μια ανερχόμενη γραφίστρια, δημιούργησε μια όμορφη αφίσα για την προώθηση μιας τοπικής μουσικής εκδήλωσης. Για να προσθέσει πρωτοτυπία στην αφίσα, χρησιμοποίησε μια γραμματοσειρά που βρήκε στο Διαδίκτυο και κατέβασε δωρεάν. Οι διοργανωτές της εκδήλωσης ενθουσιάστηκαν με την αφίσα και την χρησιμοποίησαν για την προώθηση της εκδήλωσης. Δυστυχώς, αποδείχθηκε ότι η γραμματοσειρά που χρησιμοποίησε η Όλα ήταν προστατευόμενη από πνευματικά δικαιώματα και δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για εμπορικούς σκοπούς. Οι διοργανωτές της εκδήλωσης αναγκάστηκαν να πληρώσουν υψηλό πρόστιμο για παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων, ενώ η Όλα υπέστη οικονομικές απώλειες.

Ερωτήσεις για συζήτηση:

- Θα μπορούσε η Όλα να είχε αποφύγει αυτή την κατάσταση;

- Ποιες είναι οι διαφορές μεταξύ των δωρεάν γραμματοσειρών και των γραμματοσειρών που προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα;
- Ποιες είναι οι συνέπειες της παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων για τους γραφίστες;
- Πού μπορεί κανείς να βρει δωρεάν γραφιστικά στοιχεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν νόμιμα;

Μελέτη περίπτωσης 3: Kuba, μουσικός

Η ιστορία:

Ο Kuba, ένας νεαρός μουσικός, ηχογράφησε τη δική του εκδοχή ενός δημοφιλούς τραγουδιού και την δημοσίευσε στον ιστότοπό του. Το τραγούδι γρήγορα έγινε πολύ δημοφιλές, αλλά μετά από μερικές εβδομάδες ο Kuba έλαβε ένα μήνυμα από τη δισκογραφική εταιρεία που κατείχε τα δικαιώματα του αρχικού τραγουδιού. Κατηγορήθηκε για παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων και έπρεπε να αφαιρέσει τη δική του εκδοχή του τραγουδιού από τον ιστότοπο.

Ερωτήσεις για συζήτηση:

- Ποιες είναι οι διαφορές μεταξύ διασκευής και λογοκλοπής;
- Ποια είναι τα δικαιώματα των καλλιτεχνών επί των δικών τους έργων;
- Ποιες είναι οι δυνατότητες νόμιμης χρήσης των έργων άλλων καλλιτεχνών;
- Ποιες είναι οι συνέπειες της παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων για τους μουσικούς;

Πρόσθετες ερωτήσεις για συζήτηση με όλη την ομάδα:

- Ποια είναι τα πιο συνηθισμένα λάθη που κάνουν οι αρχάριοι δημιουργοί ψηφιακού περιεχομένου σε σχέση με τα πνευματικά δικαιώματα;
- Ποιοι είναι οι πιο σημαντικοί κανόνες που πρέπει να θυμόμαστε για να αποφύγουμε την παραβίαση των πνευματικών δικαιωμάτων;
- Ποια εργαλεία και πλατφόρμες είναι διαθέσιμα για τη διευκόλυνση της νόμιμης χρήσης υλικού που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα;

Ψηφιακή ηθική στην πράξη - μελέτες περιπτώσεων

Περίπτωση 1: Προσεκτική κοινή χρήση περιεχομένου

Ο Janek είναι ενεργός χρήστης του Twitter. Μια μέρα βλέπει μια συγκινητική ανάρτηση σχετικά με τις φερόμενες παράνομες δραστηριότητες ενός γνωστού πολιτικού, την οποία μοιράζεται αμέσως, θέλοντας να ενημερώσει τους φίλους του. Αργότερα αποδεικνύεται ότι η πληροφορία ήταν ψευδής και η κοινή χρήση της εξέθεσε τον Janek σε κριτική.

Ερωτήσεις για συζήτηση:

1. Ποια μέτρα θα μπορούσε να είχε λάβει ο Janek για να βεβαιωθεί ότι οι πληροφορίες που μοιράζεται είναι αληθινές;
2. Ποιες είναι οι συνέπειες της κοινοποίησης ψευδών πληροφοριών στο διαδίκτυο - τόσο για τα άτομα όσο και για την κοινωνία;
3. Ποια ψηφιακή ηθική πρέπει να εφαρμόζεται για να αποφεύγονται τέτοιες καταστάσεις;

Περίπτωση 2: Προστασία της ιδιωτικής ζωής στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Η Marta δημοσιεύει τακτικά φωτογραφίες της οικογένειάς της στο Instagram, συμπεριλαμβανομένων φωτογραφιών των παιδιών της κατά τη διάρκεια καθημερινών δραστηριοτήτων. Μια μέρα, κάποιος, χωρίς την άδειά της, χρησιμοποιεί μία από τις φωτογραφίες για να δημιουργήσει ένα meme που γίνεται δημοφιλές, και η Marta αρχίζει να λαμβάνει δυσάρεστα μηνύματα από άγνωστους.

Ερωτήσεις για συζήτηση:

1. Πώς θα μπορούσε η Μάρτα να είχε προστατεύσει καλύτερα την ιδιωτικότητα της οικογένειάς της στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;
2. Ποια είναι τα όρια της ηθικής χρήσης των φωτογραφιών άλλων ανθρώπων που είναι διαθέσιμες στο κοινό;
3. Ποια εργαλεία και ρυθμίσεις απορρήτου στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να βοηθήσουν σε αυτές τις περιπτώσεις;

Περίπτωση 3: Διαδικτυακή εθιμοτυπία και διαδικτυακή επικοινωνία

Η Άννα συμμετέχει σε μια διαδικτυακή συζήτηση σε φόρουμ σχετικά με τον εμβολιασμό. Η ανάρτησή της, στην οποία εκφράζει την υποστήριξή της στον εμβολιασμό, προκαλεί μια σειρά επιθετικών σχολίων και τρολ. Τελικά, η Άννα αποφασίζει να διαγράψει τον λογαριασμό της, αποθαρρυσμένη από το επίπεδο της συζήτησης.

Ερωτήσεις για συζήτηση:

1. Ποιοι κανόνες εθιμοτυπίας (netiquette) θα μπορούσαν να αποτρέψουν μια τέτοια κατάσταση;
2. Πώς μπορούν οι χρήστες και οι διαχειριστές πλατφορμών να ανταποκριθούν στο trolling και στα επιθετικά σχόλια;

3. Πώς να φροντίσουμε την κουλτούρα της διαδικτυακής συζήτησης, ειδικά σε αμφιλεγόμενα θέματα;

Περίπτωση 4: Χρήση περιεχομένου άλλων ανθρώπων

Ο Τομ διατηρεί ένα blog μόδας. Προκειμένου να αυξήσει το ενδιαφέρον, δημοσιεύει φωτογραφίες διάσημων σχεδιαστών που βρίσκει στο Διαδίκτυο, χωρίς να αναφέρει την πηγή ή να έχει λάβει άδεια. Μετά από κάποιο διάστημα, λαμβάνει ένα μήνυμα που του ζητά να αφαιρέσει τις φωτογραφίες και τον απειλεί με νομικές ενέργειες.

Ερωτήσεις για συζήτηση:

1. Πώς θα μπορούσε ο Τομ να χρησιμοποιήσει ηθικά και νόμιμα το περιεχόμενο άλλων ανθρώπων στο blog του;
2. Ποιες είναι οι νομικές και εικόνες συνέπειες της παραβίασης των πνευματικών δικαιωμάτων στο διαδίκτυο;
3. Ποιες πρακτικές και εργαλεία βοηθούν στον σεβασμό των πνευματικών δικαιωμάτων κατά τη δημιουργία περιεχομένου;